

AVIOLIITTO

Tärkeimmät käsitteet

- avioliiton solmiminen
- avio-oikeus
- avioehto
- avioero
- ositus
- tasinko
- omaisuuden erottelu

Seuraavaksi s. 48-51

1. Millä ehdoilla Suomessa voi solmia avioliiton?
3. Selvitä, mitä eroa on seuraavilla käsitteillä.
 - a) vallintarajoitus – vallintasuostumus
 - b) avio-oikeus – avioehto
 - c) sopimusositus – toimitusositus
4. Mitä eri sukunimivaihtoehtoja Ella Laitisella ja Kirsi Lindholmilla on, jos he solmivat keskenään avioliiton?

Kihlauksen merkitys

- Kihlaus on **lupaus** avioliittoon menemisestä
- Kihlaus on perinteinen tapa, jolla **ei ole oikeudellista vaikutusta**
- Kihlauksen purkamiseen ei liity oikeudellisia vaikutuksia
- Kihlauksen **merkitys on siis moraalinen**
→ **kuulutukset = ennen avioliiton esteiden tutkinta**

Avioliiton edellytykset

- **Täysi-ikäisyys**

- Alle 18-vuotias oikeusministeriön poikkeusluvalla

- YLE 26.3.2019

- **Ei ole sallittu lähisukulaisten kesken eli**

- lapset ja hänen vanhempansa
 - sisarusten ja sisarpuolten välillä **serkut saa!**
 - ottolapsen ja ottoisän tai -äidin kesken
 - kun toinen avioliittoon aikovista on toisen osapuolen veljen tai sisaren jälkeläinen (esimerkiksi eno ja sisarentytär) → Oikeusministeriön erityisluvalla!

- **Puolisot eivät saa olla ennestään avioliitossa (tai rek.suht.)**

- **Avioesteiden tutkinta srk:ssa tai maistraatissa**

- Useat sadat alaikäiset avioliittoon Suomessa - Nuorimmat vasta 14-vuotiaita

Avioliittolain I osan 2 luvun 4 §:n 2 momentti

Avioliittolain I osan 2 luvun 4 §:n 2
momentin mukaan

oikeusministeriö voi erityisestä syystä
antaa 18 vuotta nuoremmalle luvan
mennä avioliittoon.

Ei enää 1.6. 2019 jälkeen!

Avioliittolaki

3 luku Avioesteet 11§

- **Avioliittoon älköön menkö se, joka on mielisairas tai tylsämielinen.**

12§

- Se, jolla on **kaatumatauti**, joka ei pääasiallisesti johdu ulkonaisista syistä, tai **tarttuvalla asteella oleva sukupuolitauti**, älköön menkö avioliittoon, ellei ole siihen saanut tasavallan presidentin lupaa.
- **Kuuromyökkä älköön myöskään sellaisetta luvatta menkö avioliittoon toisen kuuromyöjän kanssa**, paitsi milloin jommankumman kuuromyökyys ei ole synnynnäistä.

Millä ehdoilla Suomessa voi solmia avioliiton?

Avioliiton voi solmia, kunhan ei ole:

- **alaikäinen**
- **menossa serkkua läheisemmän sukulaisen kanssa naimisiin**
- **holhouksen alainen** (ellei edunvalvoja tai tuomioistuin myönnä lupaa)
- **avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa jonkun toisen kanssa**
- **kyse ottolapsen ja vanhemman suhteesta**

Henkilöllisyys

- **Lailla säädetty, että ihmisellä pitää olla;**
 - **Nimi**
 - Etunimi (max. 4 - 2019 alkaen)
 - Sukunimi (vanhempien, äidin tai yhteisesti sovittu)
 - **Henkilötunnus**
 - Yksilöllinen henkilötunnus (sähköinen asiointitunnus)
 - **Kotikunta**
 - = vakituinen asuinkunta
- **www.maistraatti.fi**
- **[Väestörekisterikeskus](#)**

Ella Laitinen + Kirsi Lindholm

- **Ella Laitinen ja Kirsi Lindholm**
- **Ella Laitinen ja Kirsi Laitinen**
- **Ella Lindholm ja Kirsi Lindholm**
- **Ella Laitinen-Lindholm ja Kirsi Lindholm-Laitinen**
- **Ella Laitinen Lindholm**
- **Ella Lindholm Laitinen**
- **Kirsi Lindholm Laitinen**
- **Kirsi Laitinen Lindholm**
- **Jokin muu aivan uusi yhteinen sukunimi, joka ei ole suojattu tai sopimaton**

Tehtävien vastauksia

Nimenmuutos:

- **Etu- ja sukunimilain 2 luvun 25 §:n mukaan etu- ja sukunimen muuttamista haetaan kirjallisesti Digi- ja väestötietovirastolta.**
- **Hakemuksessa on mainittava haluttu etu- tai sukunimi sekä perusteet uudelle etu- tai sukunimelle, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.**
- **Tarvittaessa DVV pyytää asiassa nimilautakunnan lausunnon.**
- **Nimen muuttaminen maksaa 60 euroa (täysin uusi sukunimi 120 euroa)**
- **Käsittelyaika 1-5 kk.**

Tehtävien vastauksia, 2019→

Laissa ei ole lähtökohtaisesti asetettu rajoituksia sille, kuinka monta kertaa sama henkilö voi hakea nimensä muuttamista.

Uusi nimilaki 2019 alkaen

www.hs.fi

valtioneuvosto.fi

www.kotus.fi

- **neljä etunimeä**
- **molemmat puolisot voisivat ottaa kaksoisnimen**
 - sukunimien järjestys ja niiden välisen yhdysmerkin käyttäminen olisi itse päätettävissä
- **pitkäkestoisessa avoliitossa olevilla yhteinen sukunimi – myös rekisteröity parisuhde**
- **lapsilla molempien vanhempien sukunimet yhdistävä kaksoisnimi**
 - Sukunimiyhdistelmää ei saa muodostaa kuin kahdesta sukunimestä. Jos lapsi haluaa tulevaisuudessa puolisonsa sukunimen, hän voi päättää, kumman omista sukunimistään pitää.

3. Mitä eroa on käsitteillä:

a) vallintarajoitus – vallintasuostumus

- Vallintarajoitus on periaate, joka estää puolisoa myymästä esimerkiksi kotia tai muuta perheelle tärkeää omaisuutta, vaikka se olisi yksin hänen nimissään.**
- Vallintasuostumus on puolison antama kirjallinen lupa myydä tällaista omaisuutta.**

3. Mitä eroa on käsitteillä:

b) avio-oikeus – avioehto

- **Avio-oikeus antaa oikeuden toisen puolison omaisuuteen, kun liitto päättyy eroon tai toisen puolison kuolemaan.**
- **Avioehto rajoittaa tätä oikeutta joko kokonaan tai osittain.**

3. Mitä eroa on käsitteillä:

c) sopimusositus – toimitusositus

- Sopimusositus on kyseessä silloin, jos eroava aviopari pääsee keskenään sopimukseen osituksesta. Eroavat puoliset allekirjoittavat osituskirjan.**
- Toimitusositus tarkoittaa käräjäoikeuden nimeämän pesänjakajan tekemää ositusta. Hän allekirjoittaa osituskirjan.**

Avioero

- Ei vaadita perustetta, haetaan yksin/yhdessä.

Menettelytapa:

1. Erohakemus käräjäoikeuden kansliaan

- mukaan sopimus lasten huollosta, elatusmaksut, tapaamisoikeus
- omaisuuden ositus

2. a) Puolen vuoden harkinta-aika alkaa

- uusi hakemus 12 kk:n kuluessa
- ero tulee voimaan

2. b) 2 v. asumuserossa → ero voimaan heti

Avopuolisoiden ero

- Avoerossa **ei ole muodollisuuksia**
- Avoerossa ei ole ositusta, vallintarajoituksia eikä tasinkoa → omaisuuden erottelu
- Molempien nimissä oleva omaisuus jaetaan, muu omaisuus nimiperiaatteen mukaan
- Pitkän avoliiton jälkeen mahdollisuus korvaukseen....

Avio-oikeus päättyy (avioero/kuolema)

Avioero-hakemus: harkinta-aika tai asumusero 2v.

Avio-oikeus:

- **Nimiperiaate**
- **Omaisuuuden ositus**
- **Yhteinen omaisuus tasataan**
- **Yhteiset velat vähennetään**
- **Tasinko "köyhemmälle"**
- **Vallintarajoitus**
- **Elatusvelkavastuu**

Avoliitto tai avioehtosopimus:

- **Omaisuuuden erottelu**
- **Avioehto voi olla myös osittainen**
- **5 v. yhdessä tai yhteinen lapsi = avioliitto**

8. Lue teksti ja ratkaise, miten Samin ja Jutan omaisuus jaettaisiin seuraavissa tapauksissa.

Sami ja Jutta eroavat.

- Perheen asunto-osake on Jutan nimissä, ja sen arvo on 160 000 euroa. Jutta omistaa myös perheen auton, arvoltaan 21 000 euroa. Jutalla on asuntolainaa jäljellä 58 000 euroa.**
- Samilla ei ole lainkaan velkaa. Hänen nimissään on perheen kesämökki, arvoltaan 125 000 euroa. Lisäksi Samilla on rahastosijoituksia, joiden arvo ositushetkellä on 38 000 euroa.**

a) Samilla ja Jutalla ei ole avioehtoa.

Jutan omaisuus ja velat:

- asunto 160 000
- auto 21 000
- asuntolaina 58 000
- Jutan omaisuus yhteensä 123 000 euroa

123 000€ + 163 000€

= 286 000€

Jaetaan 2:llä

= 143 000€

Samin omaisuus (ei velkoja):

- kesämökki 125 000 (nimiperiaate)
- rahastosijoitukset 38 000
- Samin omaisuus yhteensä 163 000 euroa

Jutan ja Samin yhteenlaskettu omaisuus on 286 000 euroa.

- Kummankin avio-osuus on 143 000 euroa.
- Sami maksaa Jutalle tasinkoa 20 000 euroa (163 000 – 143 000 = 20 000).

b) Sami oli aikoinaan saanut kesämökin vanhemmiltaan testamentilla, joka rajaa mökin avio-oikeuden ulkopuolelle.

Jutan omaisuus ja velat:

- asunto 160 000
- auto 21 000
- asuntolaina 58 000
- **Jutan omaisuus yhteensä 123 000 euroa**

123 000€ + 38 000€

= 161 000€

Jaetaan 2:llä

= 80 500€

Samin omaisuus (ei velkoja):

- rahastosijoitukset 38 000
- **(kesämökki 125 000 ei ole mukana osituksessa)!**

Jutan ja Samin yhteenlaskettu omaisuus on 161 000 euroa.

- **Kummankin avio-osuus on 80 500 euroa.**
- **Jutta maksaa Samille tasinkoa 42 500 euroa (123000-80500)**

c) Heillä on avioehto, joka sulkee puolison avio-oikeuden ulkopuolelle.

Kumpikin pitää oman omaisuutensa.

Jutan omaisuus ja velat:

- **asunto 160 000**
- **auto 21 000**
- **asuntolaina 58 000**
- **Jutan omaisuus yhteensä 123 000 euroa**

Samin omaisuus (ei velkoja):

- **kesämökki 125 000 (nimiperiaate)**
- **rahastosijoitukset 38 000**
- **Samin omaisuus yhteensä 163 000 euroa**

Ositus avioerossa

- Puolisoilla on *avio-oikeus* toistensa omaisuuteen
- **Osituksessa enemmän omistava maksaa tasinkoa vähemmän omistavalle puolisolle**
 - Kiinteän omaisuuden (asunto, kesämökki, auto jne.) jakamisesta puoliset sopivat keskenään
- **Tasingon saa aina maksaa rahana.**
- **Huom! osituksen sovittelu = kohtuullistaminen**
 - jos toinen saisi perusteettomasti taloudellista etua
 - esim. kotiäidin suojele

Omaisuuuden ositus kuollessa

- **Leski ei maksa tasinkoa!**
→ **tasinkoprivilegi = leskellä on oikeus saada tasinkoa!**

Omaisuuuden ositus avioerossa*

a) Sopimusosituksessa osapuolet päättävät keskenään, miten omaisuus jaetaan.

b) Toimitusosituksessa jaon tekee pesänjakaja, jonka tuomioistuin on määrännyt.

»osituskirja